

בבית המשפט העליון

בע"מ 2699/17

לפני: כבוד הרשמת ליאת בנמלך

המבקש: פלוני

נ ג ד

המשיבה: פלונית

**בקשה למחיקה על הסף
ובקשה לפטור מאגרה ומעירבון**

החלטה

1. המבקש עתר לפטור מתשלום אגרה בגין ההליך. במסגרת התגובה שהגישה המשיבה לבקשה ביקשה היא למחוק את ההליך על הסף מחמת איחור בהגשתו. בהמשך לכך הגישו שני הצדדים טיעונים בסוגיית המועד ממנו נמנים הימים להגשת ההליך.

המועד הראשון הרלבנטי לסוגיית מועד הגשת ההליך מופיע בפתח בקשת רשות הערעור שהגיש המבקש, בה ציין בכתב יד כי "פסק הדין נודע ב-6.3.17".

המשיבה הצביעה בטיעוניה על כך שעל פי התיעוד באתר "נט המשפט" באי כוחו של המבקש צפו בפסק הדין עליו נסב ההליך ביום 9.2.2017 וכי ביום 19.2.2017 נשלחה להם "הודעה באתר". לפיכך טוענת היא כי ההליך, אשר הוגש ביום 26.3.2017, הוגש לאחר שהמועד להגשת ההליך חלף.

המבקש הגיש תשובה לתגובה וכן השלמה בהתאם להחלטה מיום 7.6.2017. בהשלמה הצהיר בא-כוחו, עורך הדין אסי סגל, כי היה מייצגו הבלעדי של המבקש

בבית המשפט המחוזי, ועוד הצהיר כי מעולם לא מסר את כתובת הדואר האלקטרוני שלו לשם המצאה, כי לא קיבל הודעה באתר וכי לא צפה בפסק הדין במועד הנזכר.

בתשובה לכך טוענת המשיבה כי על פי הרישום באתר "נט המשפט" שלושה עורכי דין (ויועזר כי מהרישום עולה כי מדובר בשלושה עורכי דין, ובהם עורך הדין סגל, העובדים במשרד אחד) צפו בפסק הדין ביום 9.2.2017 ועל כן לא די היה בצירוף תצהיר אחד בלבד. כן טוענת המשיבה כי ההודעה שנשלחה באתר "נט המשפט" ביום 19.2.2017 היא בבחינת המצאה כדין, ולחלופין נטען כי יש למנות את הימים להגשת ההליך בענייננו ממועד הידיעה.

2. הצדדים חלוקים כאמור בשאלה האם מן התיעוד שבאתר "נט המשפט" ניתן ללמוד על המצאה כדין של פסק הדין לידי המבקש.

לטענת המשיבה היות ועל פי התיעוד באתר "נט המשפט" נשלחה לבא-כוח המבקש ביום 19.2.2017 "הודעה באתר" על פסק הדין יש לראות במועד זה מועד המצאה של פסק הדין. ואולם להשלמה שהגיש המבקש צורף תצהיר של עורך הדין סגל בו הצהיר הוא כי לא מסר את כתובת הדואר האלקטרוני שלו לשם המצאה וכי לא קיבל כל הודעה לכתובת הדואר האלקטרוני שלו. עוד הבהיר עורך הדין סגל כי עורך הדין אמיר שי (אשר גם לו נשלחה הודעה לפי התיעוד) לא ייצג את המבקש בבית המשפט המחוזי. נוכח הצהרות אלו ובהתאם להוראות תקנה 497ג לתקנות סדר הדין האזרחי, תשמ"ד-1984 (להלן: תקנות סדר הדין האזרחי) אין לפניי בסיס לקבוע כי פסק הדין הומצא לבא-כוח המבקש כדין (ראו: הוראת סעיף 497ג(2) לתקנות סדר הדין האזרחי; ע"א 3072/17 מי הוד השרון בע"מ נ' החברה המרכזית למשקאות קלים בע"מ (29.5.2017); ע"א 1216/17 דנואר אופנה ייצור ושיווק (1993) בע"מ נ' אלימלך (10.5.2017) (להלן: עניין דנואר)). אין בידינו אפוא עוגן של המצאה כדין של פסק הדין לידי המבקש.

לטענת המשיבה גם אם כך הוא יש למנות את הימים להגשת ההליך למן מועד הידיעה.

תחילה יש לבחון בהקשר זה מהו מועד הידיעה על פסק הדין. כאמור לעיל בפתח בקשת רשות הערעור נכתב כי נודע למבקש על פסק הדין ביום 6.3.2017, ובתצהירו של עורך הדין סגל הצהיר הוא כי לא צפה בפסק הדין ביום 9.2.2017. מנגד

הצביעה המבקשת על כך שעל פי התיעוד באתר שני עורכי דין נוספים ממשרדו של עורך הדין סגל צפו בפסק הדין ביום 9.2.2017 אך תצהיר מטעמם לא צורף, כך שלא נסתרה ההנחה כי שניים אלו, אשר הופיעו כחלק מצוות מייצגיו על גבי כתבי הטענות, צפו בפסק הדין במועד האמור. עוד צירפה המשיבה הודעות אותן שלח המבקש למשיבה (באפליקציית "ווטסאפ") ו"פוסט" שנכתב ביחס להליך, מהם עולה כי המבקש ידע גם ידע על פסק הדין עוד במהלך חודש פברואר 2017 (ובהודעה שנשלחה ביום 26.2.2017 אף ציין "שבועיים נשאר להגשת הבר"ע"). כן אוסיף כי המבקש לא התייחס בתשובה לתגובה ובהשלמה למועד בו נודע לו ולבא-כוחו על פסק הדין (אלא אך צוין כי עורך הדין סגל לא צפה בו במועד הנטען על ידי המשיבה) ובפרט לא התייחס לכך שבפתח בקשת רשות הערעור ציין כי מועד הידיעה הוא 6.3.2017 (מועד שנטען ללא כל פירוט). נוכח כל האמור לעיל הנחתי היא כי המבקש ידע על פסק הדין ביום הינתנו ולכל המאוחר במהלך חודש פברואר 2017.

3. מאיזה מועד יש למנות את הימים הנתונים להגשת ההליך במצב המתואר, בו פסק הדין לא הומצא כדין, אך המבקש ידע על פסק הדין במועד הינתנו (או בסמוך לכך)?

שאלה זו מתעוררת היות וככלל, ובהתאם לתקנה 402 סיפה לתקנות סדר הדין האזרחי, תשמ"ד-1984, יש למנות את הימים הנתונים להגשתו של הליך ערעורי למן המועד בו נערכת המצאה כדין של ההחלטה עליה מבקשים להשיג, ונפסק בהקשר זה כי "כלל ההמצאה כדין הוא, אפוא, הכלל הנוהג והמחייב, ועל פיו חייב בעל דין לכלכל את התנהלותו הדיונית" (ראו בש"א 1788/06 קלינגר נ' זקס, פסקה 6 (13.11.2007) (להלן: עניין זקס)). עוד נקבע בפסיקה כי רק "במצבים חריגים וקיצוניים" בהם מוכח כי "חובת תום הלב הדיונית מחייבת בעל דין לנקיטת צעד דיוני על פי ידיעתו, גם בלא שקיבל המצאה כדין של הפסק" יש למנות את הימים הנתונים להגשת הליך ערעורי על החלטה למן מועד הידיעה עליה, ולא למן מועד ההמצאה כדין (ראו: עניין זקס, פסקה 7. כן ראו: רע"א 8467/06 אבו עוקסה נ' בית הברזל טנוס בע"מ (8.7.2010); רע"א 11286/05 זמיר נ' בנק לאומי למשכנתאות בע"מ, פסקה 14 (8.7.2007); רע"א 355/15 קינג לפיתוח דימונה בע"מ נ' מ. היכלי זינו (2003) בע"מ, פסקאות 8-9 (12.4.2015)).

כאשר לא נערכת המצאה כדין של החלטה - כך שלא נערכת "תחרות" בין מועד ההמצאה למועד הידיעה - עולה לא אחת הטענה כי יש למנות את הימים להגשת ההליך ערעורי למן מועד הידיעה. ואולם, וכפי שצינתי בעבר:

"עצם העובדה שפסק הדין מעולם לא הומצא כדין לידי בא-כוח המבקשים אינה יכולה להוביל למסקנה האוטומטית כי יש למנות את הימים הנתונים להגשתו של ההליך למן מועד הידיעה. אם נאמר אחרת תהא משמעות הדברים כי כל אימת שישנה תקלה בהמצאה כדין יש בכך כדי להרע את מצבו של בעל הדין אשר המתין להמצאה של ההחלטה, כפי שרשאי היה לעשות" (רע"א 7367/14 ברגר נ' סטריאן פסקה 2 (19.4.2015)).

יחד עם זאת יש להדגיש כי בכל מקרה לגופו יש לבחון האם מתקיימות נסיבות חריגות המצדיקות להחיל את "חריג הידיעה" (לנסיבות המצדיקות את החלתו של חריג הידיעה ראו גם בש"א 8098/15 אברהם כהן ושות' נ' עו"ד מיכה צמיר, בתוקף תפקידו ככונס נכסים, פסקה 5 (13.4.2016) (להלן: עניין כהן)), וכי בין אם מתקיימות נסיבות כאמור ובין אם לאו, חובת תום הלב הדיוני מחייבת כי ההליך יוגש בתוך פרק זמן סביר ממועד הידיעה. על כן, כאשר בעל דין מודע למתן החלטה ונימוקיה מצויים בידיו אך זו לא הומצאה לו כדין, אין באפשרותו לשבת "בחיבוק ידיים" תקופה ממושכת ולשמור לעצמו את הזכות להשיג על ההחלטה לפרק זמן בלתי מוגבל (ראו והשוו בעניין זה למשל: בש"א 6893/15 פלונית נ' פלוני (11.1.2016) (להלן: בש"א 6893/15); בש"א 4825/16 פלונית נ' פלוני, פסקה 2 (7.9.2016)).

בענייננו סבורה אני כי בהתייחס לשאלה האם יש להחיל את חריג הידיעה עניין לנו במקרה גבולי. לחובת המבקש שוקלת העובדה שבהודעת ה"ווטסאפ" אותה שלח למשיבה ביום 26.2.2017 ציין הוא עצמו כי נותרו לו שבועיים להגשת ההליך הערעורי, וגם חוסר הדיוק לעניין מועד הידיעה אשר צוין בפתח בקשת רשות הערעור שוקל לחובתו.

אולם מן הצד השני, בפסיקה נקבע כי דרך כלל אין בצפיה יזומה באתר "נט המשפט", כשלעצמה, כדי להצדיק למנות את הימים למן מועד הידיעה (השוו עניין רנאד). כמו כן, המבקש הודיע למבקשת על כוונתו להגיש הליך ערעורי בהודעת "ווטסאפ". אין מדובר בהודעה פורמלית בין באי כוח הצדדים או בהליך משפטי או פעולות אחרות בהן נקט המבקש על יסוד פסק הדין (השוו: ע"א 3693/15 לנגוצקי נ'

רציו חיפוש נפט (1992) שותפות מוגבלת, פסקה 3 (5.11.2015); עניין כהן, פסקה 5; בש"א 6893/15 הנ"ל, פסקה 3; רע"א 1631/11 פולק נ' כהן (17.5.2011). כן שונה ענייננו מן הנסיבות אשר הצדיקו החלה של חריג הידיעה במקרים אליהם הפנתה המשיבה (בע"מ 3973/17 פלוני נ' פלוני (29.5.2017) שם מדובר היה בשיהוי של מספר שנים; וכן בש"א 8568/15 אבולפיה נ' אבולפיה (29.6.2016) שם פעלה המזכירות להמצאת החלטה בפקסימיליה והודיעה על כך לבא-כוח המבקש).

כמו כן איני סבורה כי יש לקבוע שעיתוי הגשת ההליך הערעורי - כחודש וחצי לאחר מועד הידיעה - הוא בלתי סביר באופן המצדיק למחוק את ההליך על הסף (השוו בש"א 1215/16 פלונית נ' פלוני (3.4.2016)).

לאחר ששקלתי בדבר ואיזנתי בין כל השיקולים הרלבנטיים, הגעתי לבסוף למסקנה כי גם אם מדובר במקרה גבולי, נוטה הכף לבסוף למסקנה כי אין מקום להחיל את "חריג הידיעה", וכי לאי הדיוק ביחס למועד הידיעה יש ליתן ביטוי בחיוב המבקש בהוצאות (ולכך אתייחס להלן).

אוסף כי נתתי דעתי גם לכך שהמבקש אמנם לא עתר, ולו לחלופין, למתן ארכה להגשת הליך ערעורי, אך לו היתה מתבקשת ארכה נראה לי, על פני הדברים ומבלי לקבוע מסמרות, שאיזון בין כל השיקולים הרלבנטיים היה מוביל להיעתרות לבקשה, בין היתר בשל עניינו של ההליך והסוגיה שעל הפרק ובשל המורכבות ביחס למועד ממנו יש למנות את הימים להגשת ההליך.

מטעמים אלו לא מצאתי בנסיבות הקונקרטיות דנן למחוק את ההליך על הסף.

4. נוכח מסקנה זו יש לדון בבקשתו של המבקש לפטור מאגרה ולפטור מהפקדת עירבון, בקשות להן מתנגדת המשיבה נחרצות.

עיינתי בכל הטענות של הצדדים ובאסמכתאות שצורפו. המבקש והמשיבה חלוקים ביחס למצב הכספי "האמיתי" של המבקש, אך דומני כי גם מבלי להכריע בכל המחלוקות בין הצדדים, אין מקום להיעתר לבקשתו של המבקש לפטור מלא מאגרה ומעירבון.

יצוין בהקשר זה כי המבקש לא פרש תשתית עובדתית מלאה להוכחת מצבו הכספי. בין היתר לא פירט הוא את נכסיו, לא פירט את הוצאותיו החודשיות, ולא הוכיח כי אין באפשרותו ליטול הלוואה נוספת מן הבנק. גם טענת המבקש לפיה העביר סכומים מחשבונו לחשבון בנק אחר שלו בשל יתרת חובה שהיתה בו וכי חשבון זה נסגר לא הוכחה כדבעי (לא צורף תדפיס של חשבון הבנק הנוסף). לעניין האגרה אציין כי מדובר בסכום נמוך יחסית של 994 ש"ח, ולא הוכח חוסר יכולת כלכלית לשלם סכום כזה. כמו כן ביחס לפטור המבוקש מהפקדת עירבון לא הוכיח המבקש כי אין באפשרותו להסתייע בבני משפחה ומכרים - הטענה נטענה ללא פירוט ותיעוד - ובפרט לא הוכיח כי בת זוגו, אשר מצבה הכספי לא פורט ולא הוכח, אינה יכולה לסייע בידו, או אב זוגתו (אשר לפי הנטען בתשובה לתגובה מימן חופשה משפחתית) (השוו בש"א 9998/09 ונדר נ' בנק דיסקונט למשכנתאות בע"מ, פסקה 3 (17.12.2009)). כן יש ליתן משקל בהקשר זה לכך שמדובר בהליך "בגלגול שלישי" ועל כן המשוכה הניצבת בפני המבקש גבוהה היא.

בנסיבות העניין הבקשה לפטור מאגרה נדחתה. לעניין העירבון - לאחר איזון בין כל השיקולים הרלבנטיים, ובכלל זאת מתן משקל למהות ההליך, יועמד העירבון על סכום מתון יחסית של 7,000 ש"ח.

אגרה ועירבון כאמור ישתלמו ויופקדו עד ליום 4.7.2017. בהיעדר תשלום או הפקדה, יימחק ההליך או יירשם לדחייה, לפי העניין.

אשר להוצאות. העובדה שהמבקש ציין בפתח בקשת רשות הערעור כי נודע לו על פסק הדין ביום 6.3.2017 - והוא לא הבהיר זאת בכתבי הטענות שהגיש ואילו המשיבה צירפה מסמכים מהם עולה כי ידע עליו במהלך חודש פברואר 2017 - מצדיקה לטעמי את חיוב המבקש בהוצאות. אי דיוק זה כמו גם העלאת הטענות לשיעורין גרר הגשת כתבי טענות כפולים, מה שהוביל גם לעיכוב בבירור ההליך אשר המבקש עצמו ציין כי יש בו דחיפות נוכח מהותו. בנסיבות העניין ישא המבקש בהוצאות המשיבה בסך של 3,000 ש"ח.

בשולי הדברים אציין כי נוכח הטענות ההדדיות של הצדדים ביחס להמצאת כתבי בי-הדין, נדרשים שני הצדדים לוודא כי כל כתבי בי-הדין שהגישו בהליך זה הומצאו לצד שכנגד במלואם.

המזכירות תמציא את ההחלטה לצדדים באמצעות הפקסימיליה ותתייק אותה
בתיק השופט.

ניתנה היום, ב' בתמוז התשע"ז (26.6.2017).

ליאת בנמלך

ר ש מ ת